

PILDA BOGATULUI CĂRUIA I-A RODIT ȚARINA

Această pildă a fost rânduită de Sfânta Biserică să fie citită în prima duminică din Postului Nașterii Domnului, pentru că este plină de învățături în ceea ce privește urcușul nostru duhovnicesc spre marea sărbătoare a Crăciunului. În Sfânta Scriptură, bogăția și sărăcia nu sunt un scop în sine, ci ele pot fi prilej de apropiere sau de îndepărtare de Dumnezeu și de semenii. Iată de Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina, se încheie cu aceste cuvinte: „Așa se întâmplă cu cel ce își adună comoară pentru sine însuși și nu se îmbogățește în Dumnezeu” (Luca 12, 21). Patima lăcomiei cauzează decăderea și însingurarea omului. Această pildă nu se referă la un om anume, căci bogatul lacom, nemulțumitor și nemilostiv poate fi orice om ajuns într-o stare de robie a sufletului său, printr-un atașament exclusiv de bunurile materiale limitate și trecătoare din lumea aceasta. Bogăția nu este rea în sine, pentru că ea vine de la Dumnezeu, dar modul folosirii ei poate fi rău sau bun. Marea iluzie a bogatului lacom de a-și construi fericirea numai pe averi materiale, pe care le adună în hambare noi, mai mari, este taxată de Evanghelie ca fiind o nebunie. De aceea, Dumnezeu îi spune acestui om pe care bogăția l-a dezumanizat: „Nebune, în această noapte vor cere de la tine sufletul tău! Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” (Luca 12, 20). Adică moartea te va despartea de toate averile materiale. Evanghelia ne arată însă că există și o altă formă de îmbogățire decât îmbogățirea cu averi materiale trecătoare. Și anume, îmbogățirea spirituală în Dumnezeu, îmbogățirea sufletului cu daruri spirituale, cultivate ca virtuți ale sufletului: credința, iubirea, smerenia, răbdarea, speranța, dărnicia sau milostenia. Aceste comori spirituale se adună în sufletul nemuritor al omului, iar moartea fizică a trupului nu le poate risipi. Ele sunt lumina sufletelor sfinților. Ne îmbogățim în Dumnezeu când Îi mulțumim pentru darul vieții și al sănătății, pentru ajutorul primit de la El, întrucât, prin rugăciune, iubirea lui Dumnezeu devine bogăția sufletului nostru. Însă ne

îmbogățim și mai mult în Dumnezeu când din darurile primite de la El, ca semne ale iubirii Sale, dăruim și altora prin milostenie. Biserica ne îndeamnă permanent să unim postul cu rugăciunea și cu milostenia. Iar

certuri între vecini, prieteni, rudeni, procese, bătăi, chiar și ucideri, aduce vrajbă între popoare. O mulțime de războaie au avut ca motiv principal lăcomia și duhul de stăpânire asupra altora. Iar sărăcia, dacă nu este convertită sau transformată în efort de îmbogățire spirituală a vieții omului în comuniunea cu Dumnezeu, aduce și ea multe rele, ca invidie, răzvrătire, ură, furt, violență, deznădejde. Sfânta Evanghelie este o lumină a folosirii bogăției ca dar al lui Dumnezeu care trebuie împărțit de cel bogat cu oamenii săraci. Acest adevăr este rezumat de poporul român în următoarele cuvintele inspirate din Evanghelie: „Dar din dar se face Rai”. Adică din darurile primite de la Dumnezeu trebuie să facem și noi daruri, ca să intrăm în Împărăția milostivirii lui Dumnezeu, după ce ne-am îmbogățit sufletește în relația noastră cu Dumnezeu, în har. Numai când devenim milostivi, primim bucuria Raiului în sufletul nostru, întrucât ne asemănăm cu Dumnezeu Cel Milostiv. Biserica îndeamnă pe bogați să facă milostenie, iar pe săraci să ceară ajutorul lui Dumnezeu. Luminată de Evanghelia lui Hristos, Biserica, de-a lungul veacurilor, i-a îndemnat pe împărații, regii și domnitorii creștini să facă milostenie. Tot așa și Biserica Ortodoxă Română i-a îndemnat pe domnitori, voievozi, boieri și pe toți oamenii înstăriți să facă milostenie, să îi ajute pe cei săraci, întrucât Însuși Hristos Domnul vine în mod tainic prin ei spre noi. Astfel, în Țările Române, primele bolnițe sau spitale, cămine de bătrâni, orfelinate și case pentru pelerini au fost organizate de Biserica adesea cu sprijinul creștinilor bogați și milostivi. Deși pentru monahi votul sărăciei de bunăvoie este o regulă, Biserica nu propovăduiește totuși sărăcia ca fiind un ideal și pentru credincioșii mireni, ci îi îndeamnă pe toți să practice milostenia sau ajutorarea săracilor, adică din darurile pe care le primesc de la Dumnezeu și le înmulțesc prin muncă să ofere și celor ce au mare nevoie de ajutor. Pe de altă parte, Biserica nu consideră sărăcia materială a omului ca fiind o stare de disperare, ci îndeamnă pe săraci să transforme sărăcia lor materială într-o îmbogățire spirituală, prin rugăciune și smerenie, prin cuvânt bun și faptă bună, prin hărnicie și speranță. Biserica ne îndeamnă să ne îmbogățim mai mult sufletește sau duhovnicește, prin credință, bunătate sufletească și fapte bune, unind postul cu rugăciunea și cu milostenia, spre slava Preasfintei Treimi și mântuirea noastră.

Porunca postului este socotită a fi cea mai veche poruncă primită de om, încă din paradis, iar călcarea ei a condus la căderea lui în păcat, prin care a intrat în lume întregul cortegiu de suferințe și neputințe, de încercări și boli, toate acestea culminând în moarte. Dacă prin călcarea acestei porunci omul a pierdut bunurile originare, adică nemurirea și comuniunea cu Dumnezeu, atunci calea restabilirii ființei sale o constituie, nevoința, rugăciunea, postul sufletesc și trupesc.

milostenia poate fi materială (hrană, îmbrăcăminte, adăpost) sau spirituală, când oferim cuiva în dar un cuvânt bun, o vizită unui bolnav, o încurajare unui om deznădăduit, o mângâiere unui om întristat, un sfat înțelept unui om dezorientat. În contrast cu milostenia care aduce bucurie, lăcomia aduce →

BOALA ȘI SUFERINȚA

Realități marcante ale existenței noastre pământești, boala și suferința, nu își au originea în Dumnezeu. Dumnezeu n-a creat moartea și nu se bucură de pierirea celor vii. El a zidit toate lucrurile spre viață și făpturile lumii le-a făcut spre a fi izbăvite. Sfântul Vasile cel Mare afirmă că „Dumnezeu, Care a făcut trupul, n-a făcut și boala, tot astfel cum El, deși a făcut sufletul, n-a făcut nicidecum și păcatul”. Înainte de căderea omului în păcat, trupul omului nu era supus stricăciunii. Prin harul suflat de Dumnezeu asupra trupului alcătuit din pământ, omul putea să păstreze nestricăciunea. Sfântul Atanasie cel Mare spune despre om că putea să aibă o viață nemuritoare ca unul ce „poseda darurile lui Dumnezeu și puterea proprie care-i vine de la Cuvântul Tatălui și putea să scape acestei condiții a naturii lor, că datorită Cuvântului Care era cu ei, stricăciunea naturii nu s-ar fi apropiat de ei”. Însă omul, înzestrat cu voință liberă, a ales să se depărteze de Creator prin neascultare și a pierdut comuniunea cu Izvorul vieții și al sănătății, iar boala și moartea au pus stăpânire pe el. Sufletul a fost cel dintâi afectat, dar suferința lui s-a transmis și trupului. Astfel, păcatul strămoșesc poate fi considerat originea primară a bolii. Din cauza păcatului neascultării, bolile îl asaltează pe om. Moștenirea naturii umane căzute a lui Adam se perpetuează biologic, dar și spiritual, prin înclinarea noastră către păcat. Oamenii nu numai că moștenesc firea căzută, dar, prin voința proprie, devin și responsabili de păcat, care-i duce la boală. Fiecare dintre noi își alege pedepsele atunci când păcătuiește cu voie. Pedepsa am putea-o înțelege ca boală trupească. Se întâlnesc însă și situații în care boala se dovedește consecința exclusivă a împărtășirii naturii umane căzute, așa cum ne explică Mântuitorul Hristos la episodul orbului din naștere: „nici el, nici părinții lui n-au păcătuit”. Există numeroase cazuri de oameni cinstiți ca drepti sau sfinți neocoliți de bolile trupesti, ceea ce înseamnă că sănătatea sufletului nu o implică fără echivoc pe cea a trupului. Boala este folosită spre progresul spiritual al omului, dar și ca pildă de viețuire creștină pentru cei care nu au ajuns la o treaptă duhovnicească asemănătoare. Exemplul dreptului Iov, sportit duhovnicește în urma necazurilor sale, grăiește elocvent în acest sens. Bolile pot fi determinate de suferințe ale sufletului, dar pot să apară providențial în viața unui om sănătos sufletește. După cum starea de sănătate trupească poate să nu fie consecința unei sănătăți sufletești, ci să aparțină oamenilor bolnavi sufletește, precum spune prorocul David: „că n-au necazuri până la moartea lor”. Dar adeseori dezordinea spirituală își pune amprenta, în mod vizibil, măcar asupra chipului unui om, dacă nu și asupra sănătății sale. În boală, modul de stabilire a legăturii cu Dumnezeu este rugăciunea. Omul se deschide astfel comuniunii cu Tatăl Cel din Ceruri, Care îl ascultă și Se apropie de el. Sfântul Isaac Sirul că „rugăciunea este ajutorul cel mai tare al bolii”.

De ce?

„De ce te duci la biserică? Te poți ruga și acasă!”. „Dar d-ta de ce te duci la crâșmă? Poți bea și acasă!”. „Pentru că la crâșmă băutura-i mai bună”. „Apoi, de aceea mă duc și eu la biserică pentru că acolo-i rugăciunea mai bună și mai dulce decât acasă”.

SFINȚENIA SATULUI NATAL

Pentru fiecare român, satul în care s-a născut reprezintă un loc sfânt, un reper care îl însoțește toată viața. Mântuitorul Însuși, deși este Dumnezeu necuprins, dincolo de timp și spațiu, totuși, ca Fiul al Omului a purtat numele satului în care a crescut, Nazaret. Și concetățenii Lui Îl cunoșteau după numele satului acesta. El însuși Se recunoaște astfel în grădina de dincolo de pârâul Cedrilor când, întrebând ostașii și slujitorii arhierilor, care au venit înarmați, împreună cu Iuda vânzătorul, „Pe cine căutați?”, la răspunsul acestora „Pe Iisus Nazarineanul”, Mântuitorul Hristos repetă le-a răspuns: „Eu sunt! V-am spus că Eu sunt” (Ioan 18, 3-7). Mai mult decât atât, Mântuitorul poartă numele satului Său în eternitate. Știm că pe crucea Răstignirii, dar și a Învierii Sale stă scris „Iisus Nazarineanul Regele Iudeilor” și ne amintim faptul că în dimineața Învierii, femeile purtătoare de mir au fost întrebate de doi îngeri - ființe spirituale nemuritoare - „Pe Cine căutați? Pe Iisus Nazarineanul? Nu este aici, ci a înviat precum a zis mai înainte”. Deci, suntem legați pentru totdeauna de spațiul în care ne-am născut, ne-am format și am crescut. Din punct de vedere biologic, s-a demonstrat științific că există o legătură foarte strânsă între o persoană și zona în care s-a plămădit, s-a format și a crescut.

În vremurile trecute, comunitatea sătească era o societate stabilă, care avea în mod clar definită noțiunea de casă părintească, de localitate natală. Oamenii locuiau generații după generații în același spațiu. Rareori, prin căsătorie plecau în alte locuri. În formarea tinerilor satului, un rol important îl avea calitatea oamenilor între care ai trăit în copilărie. Oamenii erau foarte atenți la detalii, mai mult decât oamenii școliți ai societății de astăzi. Când un copil plângea, când un copil era preocupat, stresat de o anumită problemă, oamenii de la țară aveau timpul și răbdarea să se oprească, să-l întrebe, să-i spună un cuvânt de încurajare, să-l îndrume în situații diverse. Există o solidaritate a satului, care a supraviețuit într-o oarecare măsură. Satul a fost definitiv pentru formarea tuturor marilor personalități ale națiunii române: cărturari, scriitori, compozitori, oameni politici, avocați, oameni de stat, generali și ofițeri. Toți oamenii aceștia au preluat câte ceva din lumea satului, pentru că majoritatea erau originari de la sat. Legătura indisolubilă cu satul natal este atât de puternică, încât doar aici se poate spune cu adevărat că ești acasă, deoarece aici sunt rădăcinile înfipte în adânc de istorie și în ființa neamului. Satul românesc a avut ca centru al întregii vieți spirituale Biserica, în care se întâlnește cerul cu pământul, îngerii și sfinții cu oamenii, oamenii între ei, dar și vii cu morții. Un univers întreg. În jurul sfântului locaș gravita toată viața comunității, deoarece sfințele sărbători își au obârșia în cuvântul psalmistului: „Tocmiți sărbătoare cu ramuri umbroase până la coarnele altarului” (Psalm 117, 27). Anul 2019 este dedicat satului românesc pentru promovarea și emanciparea lumii din satului românesc contemporan. Amin.

